

Recital cameral Josu de Solaun-Jesus Reina

Ziua de 19 august are puternice reverberații în cultura muzicală românească, această dată marcând în anul 1881 momentul sosirii în lume a celui mai important compozitor autohton: George Enescu. Personalitate dominantă a peisajului artistic de la noi dar și a celui european, George Enescu este cel care a realizat pentru întâia dată o sinteză stilistică de înaltă ținută între specificul melosului românesc și cele mai moderne orientări muzicale abordate la acea vreme în Europa apuseană, neoclasicismul sau impresionismul enescian fiind impregnate de sublimă trimiteri la caracterul muzicii folclorice românești. Autor al unor capodopere precum opera *Oedip*, poemul simfonic *Vox Maris*, cele cinci simfonii sau cele două rapsodii, Enescu rămâne neîndoiește ctitorul școlii românești moderne de compoziție, generațiile ce i-au urmat găsind în marile sale creații veritabile modele de artă componistică pe care le-au însușit și le-au dezvoltat pe noi coordonate ce au urmărit menținerea simbiozei cu muzica europeană apuseană.

Avându-l patron spiritual, Muzeul Național George Enescu a organizat în ziua de 19 august 2018 o serie de manifestări în toate sediile sale ce au marcat împlinirea a 137 de ani de la nașterea marelui compozitor, la București principalul eveniment fiind constituit de recitalul susținut în Aula Palatului Cantacuzino de pianistul Josu de Solaun și violonistul Jesus Reina. Cunoscuți deja publicului român în această formulă interpretativă, cei doi muzicieni au ales pentru recitalul de duminică un program succint dar plin de semnificații în care au figurat două lucrări camerale rafinate

și bogate în conținuturi stilistice diverse. Primul opus audiat a fost *Sonata pentru pian și vioară op.6 nr.2 în fa minor* de George Enescu, pagină muzicală ce constituie una dintre primele capodopere din creația enesciană în care se remarcă rafinamentul scriiturii instrumentale și modul subtil în care se realizează includerea elementelor folclorice într-un limbaj predominant neoclasic. Scrisă „pentru pian și vioară” sonata oferă celor doi protagoniști un rol egal și spații generoase în care să-și etaleze calitățile interpretative, astfel încât am putut remarca eleganța frazării și subtilitatea nuanțelor din discursul pianistic al lui Josu de Solaun (un frecvent interpret al lui Enescu mai ales după obținerea premiului I la Concursul Internațional George Enescu, ediția 2014) precum și delicatețea și căldura sunetului vioarei lui Jesus Reina, acestea contribuind la realizarea unei versiuni de ținută a sonatei enesciene, în care cei doi muzicieni spanioli au pătruns și spre spiritul partiturii, construind un univers sonor sublim. În cadrul versiunii audiate am mai reținut în interpretarea celor doi modul lin de construire a contrastului dintre misterul și tristețea primelor două mișcări ale sonatei

și luminozitatea solară a ultimei părți, precum și capacitatea acestora de a înțelege foarte bine acele efecte ce fac trimitere la folclorul românesc precum linia melodică de tipul cei specifice doinei din mișcarea lentă ori acompaniamentul pianului din partea a III-a ce amintește de sonoritățile țambalului.

A doua lucrare inclusă în program a fost *Sonata pentru vioară și pian nr. 2 în sol major* de Nikolai Medtner, opusul compozitorului rus contemporan cu Enescu fiind unul profund post-romantic în care răzbat inclusiv influențe brahmsiene. De altfel, dacă în sonata enesciană cei doi parteneri de scenă au avut un rol egal, în cea a lui Nikolai Medtner s-a remarcat construcția de factură romantică în care vioara este instrumentul conducător al întregului discurs muzical, iar pianul un fin însoțitor și comentator al acesteia, ceea ce a făcut ca Jesus Reina să se evidențieze în mod deosebit. În acest sens, putem aminti travaliul deosebit al

violonistului care a susținut cu aceeași intensitate un discurs melodic amplu și complex din punct de vedere al alternanțelor de stări și de nuanțe, în care am remarcat muzicalitatea acestuia precum și sunetul frumos, bine dozat cu care a înnobilit liniile melodice. De asemenea, Jesus Reina a demonstrat o remarcabilă versatilitate interpretativă fiind deopotrivă temperamental în impresionanta parte întâi de mari proporții, liric, meditativ în tema cu variațiuni și din nou temperamental, în rondo-ul final, acest slalom stilistic fiind realizat cu o tehnică de un foarte bun nivel, o trăsătură de arcuș sigură și o puternică amprentă a sensibilității de tip meridional.

Nivelul artistic de ținută al variantei *Sonatei* de Nikolai Medtner prezentată duminică a fost întregit și de contribuția lui Josu de Solaun, pianistul iberic demonstrând o dată în plus că este un foarte bun interpret al repertoriului cameral, calitățile sale precum poeticitate frazării, fluiditatea liniilor melodice sau versatilitatea semantică a stărilor expresive pe care le descrie de-a lungul unei lucrări, fiind acum completate de o foarte bună comunicare cu Jesus Reina și de o punere a acestor însușiri în slujba dialogului sonor purtat cu partenerul de scenă într-o expresie post-romantică extinsă uneori până în zona inflexiunilor impresioniste.

De altfel, prin alegerea făcută în alcătuirea programului recitalului de duminică seara, cei doi muzicieni spanioli ne-au oferit mai bine de un ceas oportunitatea de a pătrunde în universul enescian atât de fascinant, complementaritatea sonorităților lucrării lui Medtner fiind una remarcabilă și demonstrând inspirația lui Josu de Solaun și Jesus Reina de a completa recitalul lor cu o partitură ce părea că reia pe alte coordonate, nu foarte diferite, înrăuirile melodice din sonata lui Enescu, atât de sublimă încât mulți au considerat-o ca fiind poate prima expresie, la doar 18 ani, a excepționalului geniu creator al celui ce a marcat pentru totdeauna istoria muzicii românești.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

George Enescu

Josu de Solaun

Jesus Reina